

מסורת הש"ס

א) תו' דמנמות פ"ה ה"ה, ב) ת"כ צו פ"ב ה"א, ג) לעיל ד. [נדר מה: פנחות צ"א:]; ד) [נפ' תו' פסוקים ע"א: ד"ה לימד. שהשינו אפרשיי דכחך וכן השינו לעיל ט. ד"ה ושלמים. ועוד כר"ה ה. ד"ה שלמך. ו]מנמות יו"א, ו) [נעליט לה. ושינן], ז) [וע' תו' לעיל כו. ד"ה ולי: פלוג:]; ח) [נעליט כט. לקמן פכ"ז:]; ט) ע"י ספרי שופטים קמ"ו, י) לקמן פג. יריש' פסחים פ"ז ה"ט, יי) לקמן פג, יג) וירקא יט, יד) לקמן נג, יו) לקמן פב:; טו) שם, יז) ד"ה ושלמים, יח) פסחים נט, יט) לקמן פד:; ק) דף כט, ל) לעיל כז. חוה מפניש' בנאוף פקק העפענוצט:

הגהות הב"ח

א) גב' כל כמיניה לערב דמו וכי שאל' במקומו מני: ב) רש"י ד"ה לערב דמו צ"ל כו' האי כוליה משתייל כלומר ולי ליפליגי: ג) ד"ה ליתן לת הנימנמ וכי' ראי תלמוד: ד) ד"ה ריי' לעמניה וכי' וליפלוג בליתן. י"ב ע"י ע"ה בתוס' דף כו ע"ב:

גליון הש"ס

[תוס' ד"ה שיאכלוהו וכו' ואי לא קאי להוציאו רק אדם אתי שפיר הכי. ע"י מנמות דף יח ע"א בתוס' ד"ה גזירה וסין:]

שינויי נוסחאות

א) להנהו (ד"ה) תבדו ענין מחשבת (בתחתי:); ב) כספרים ישנים לא יניח מאי לא תותירו אם אינו ענין לותר תבדו ענין למחשבת נותר. וכן איז גורפת מהר"ם ולי' (ש"ס). א"ה נראה דמיש' גיר' מהר"ק הוא ט"ס שרי' ממון דברי מהר"ם שפתיש' מוכח דגרים כלענינ. וגם צ"ג'ס נוסח זה איז משס מהר"ם: ג) י"א פסול ואי אתם מורים שאם הוציא בחוץ שפסול אף הוציאו להוציאו בחוץ פסול אלא וכו' (ש"ס) ובגריי' בבבא ארלא (ל' גכ"ג) וי' שלישי [נמקס' האי סברא:]; ה) כצ"ל ודאטא שחיטש' להכבדים דמה וכו': ו) י"א ולית ליה לרבי יהודה דמיש' רחמי' וכו' (ש"ס) וגליון. ועי' צמימיוט פ"ב מהל' פסחים וצ"מ ושינן' (ש"ס): ז) דעיייל עיילי (כ"ב); ח) [אמורות פליל' (ש"ס):]; ט) יהיו וד"ה: י) [נעליט בתורה וזכ"י קלת ממון כ"י' המטושטש בלון:]; יא) [י"ל דהאי (ש"ס). וד"ה בתוס':]; יב) דיאכלוהו דהוי קא מקשי דהתם ודאי אי הוה יאיצ טעאת החילונה צניס' מיפסלל דכתיב וכל טעאת אשר יוצא וגו' (ויקרא ו:); קסבר רבי יהודה. מחשבה ליתן את היתמין בחוץ צניס' לא פסלל דגבי מחשבת חוץ לזמנו י"ח] כתוב שלישי ודרשין^ט שיהא אותו חוץ משולש דסם ובשר ואימורין דהיינו חוץ לעזרה דמשס צשעטת היתר הצמות נשתלש ככל אלא י"ח] הלכך גזירת הכתוב דפסול חוץ למקומו אצל להכניסו לפנים לאו מחשבה

גב' תרי קראי כתיבי צוותר. חד צפסקא וחד צמודה: תליפין. מפריש תודתו ואזכרה והפריש אחרת תחתיה ונמנאלת הראשונה היא שניה חליפי מודה וקריבה: **וולדות אמורה** יח. וליד מודה וממורת מודה וכולן קריצין כדאמר' צכבורות (יד): רק קדשין אלו התמורות אשר יהיה יח] כך אלו הולדות ככולן איז קורא כהן משא וצאת וגו': ס"ל ובשר. דהוה ליה למכתב ותודתו ציומו יאכל הוה ליה קרא יתירא לדרשא: **שנמי נזיר**. איז נזיר הטעון לחס כמותה י: **ושלמי פסח**. חגיגת ארבעה עשר. אצל שלמים בעלמא לא מצי לרצוי דהא כתיב צהדיא צהו שני ימים^ט ציוס וצחכס יאכל וממחרת: ה"ג א"כ **לימא קרא לא סוסיור**. כדכתיב ככל אשר הנותרים לשון נותר: **ועוד טעמא דר' יהודה ע"כ סברא הוא**. ולא מריצוי דקרא אלא ס"ל דהואיל ומיפסיל צהואלה וצהינוח מיפסיל נמי צמחשבת הואלה והינוח: **שאס הניח למחר שהוא פסול**. ט) דסס נפסל צשקיעת חמה: **ונפלוג נמי ר' יהודה כנולסו**. הואיל וטעמא מהאי סברא הוא נפלוג כנולסו הך דמתמי' דקמי כשר. ומשנינן צהי מיינייהו נפלוג: **מי קא מיפסיל**. אס היה שוצר את העלמות או אוכל נא: **שיקריבוו טמאים מי קמיפסיל**. והאי א' יקריבוו צלימורין קאלמר דומיא דיאכלוהו י: צשצר וכן אס יאכלו טמאים או ערלים וצח שזורק דמו כהלכתו מי פסיל הקרבן למפרע מלרלות: ה"ג **נישנא אחרינא כל מיינייה**. מי ישמע לו להקריצו צפסול הכהנים טמאים לא ישמעו לו וכן הערלים להקריצו למוצח צשצירה או לאכול קדש צשצירה הלכך איז מחשבתו מחשבה צדצר התלוי צאחרים: **לערב ט) דמן צדס כו'**. כולי האי משיניוא כלומר ואי אפילגי צלערב דמה כו' איז דס מצטל דס וציון דעירוב לא פסיל מחשבת עירוב [נמין] לא פסיל: **ליטן אס הניסנין כו'**. א) ליפלוג י: צמחשבה שלא צמקומו: **ויסוד לעטעמי דאמר**. אפילו

יצינה חוץ למקומו לא מיפסיל יצינא מלרלות דשלל צמקומו כמקומו דמי צפ"ב [נעלי כו:]; דאוקינמא מתניתינ יח] דחישב ליטן את היתמין למטה למעלה כו' דס"ל למנל דשלל צמקומו כמקומו דמי דמסקנא יח] מידי דהוה אצמחשבת הינוח ואליצבא דר' יהודה: (ז) **ונפלוג בליטן אס הניסנין צניס' בחוץ יח**. ויניתינא בחוץ דהיינו חוץ צשצז ציתן צניס' קא מקשי דהתם ודאי אי הוה יאיצ טעאת החילונה צניס' מיפסלל דכתיב וכל טעאת אשר יוצא וגו' (ויקרא ו:); קסבר רבי יהודה. מחשבה ליתן את היתמין בחוץ צניס' לא פסלל דגבי מחשבת חוץ לזמנו י"ח] כתוב שלישי ודרשין^ט שיהא אותו חוץ משולש דסם ובשר ואימורין דהיינו חוץ לעזרה דמשס צשעטת היתר הצמות נשתלש ככל אלא י"ח] הלכך גזירת הכתוב דפסול חוץ למקומו אצל להכניסו לפנים לאו מחשבה היא: **דצר רע**. לא תוצח לה' אלהיך שור ושה אשר יהיה צו מוס וגו' ריצה כאן אזהרה שלא ישחוט החטאת צדרוס: **וחטאת שניכנס דמה לפנים כו'**. כלומר לא תוצחנו ע"מ להכניס דמה לפנים ולאו צהכנסה ממש קמוצה ליה אלא צמחשבת הכנסה דהא צוצינא קאי וקא קרי ליה דצר רע אלא יח] מיפסיל: **הכניס צשווג כשר**. פקדן כל הזבחים שנחערצו ט) וקיימא לן התם צגמרל צשיליה פירקין [פג]. דהא דדייקין הא מויד פסול צשכיפר צשנתן ממנו על מוצח הפנימי הוא דקפסיל רצי יהודה ולא מיפסל צהכנסה כא: **והשאא ומה**

כאן אזהרה שלא ישחוט החטאת צדרוס: **וחטאת שניכנס דמה לפנים כו'**. כלומר לא תוצחנו ע"מ להכניס דמה לפנים ולאו צהכנסה ממש קמוצה ליה אלא צמחשבת הכנסה דהא צוצינא קאי וקא קרי ליה דצר רע אלא יח] מיפסיל: **הכניס צשווג כשר**. פקדן כל הזבחים שנחערצו ט) וקיימא לן התם צגמרל צשיליה פירקין [פג]. דהא דדייקין הוא דקפסיל רצי יהודה ולא מיפסל צהכנסה כא: **והשאא ומה**

כאן אזהרה שלא ישחוט החטאת צדרוס: **וחטאת שניכנס דמה לפנים כו'**. כלומר לא תוצחנו ע"מ להכניס דמה לפנים ולאו צהכנסה ממש קמוצה ליה אלא צמחשבת הכנסה דהא צוצינא קאי וקא קרי ליה דצר רע אלא יח] מיפסיל: **הכניס צשווג כשר**. פקדן כל הזבחים שנחערצו ט) וקיימא לן התם צגמרל צשיליה פירקין [פג]. דהא דדייקין הוא דקפסיל רצי יהודה ולא מיפסל צהכנסה כא: **והשאא ומה**

נמק [בתחתי:]; ב) בחוץ כו' (ש"ס) וצ"ל אא וכו' (צ"צ); ד) **חית** מחשבה נמק [ש"ס]; ה) להבניס בלא מכפר פוסל לכל' (צ"צ). ס"א להבניס ולא כפר נמי ליפסיל וי"ל וכו' (ש"ס); ו) דהוא בביתר נמק [ש"ס]; ז) לעניד כאן הס"ד ומה"ד הלא (גלי קח"ה); ח) ע"י צ"ק: [חל] דר' וילנא הניחו כאן הריצה עפ"י גיר' מהר"ק שהוצח צאות ג. אצל לעניד א"א גריוס כן קממת הענין ודו"ק: י) גר' כאן חסרון ואולי צ"ל הא יכול לזרוק מושאר הדם וכשר:

דמקוס משולש (החר"ה): **וליעילוג** בניתנים בפנים שנתנן בחוץ. עיין תוס' (דף כו ע"ב) ד"ה אמר שמאל: תורה' שיאכלוהו בטמאים כו' פסיפלי קרבן צליצרות. י"ב, וכלה הוא עצמו שלא תקטרו אימוריו כשר. וא"ת בלגיתו דמו למחר אמאי פסול: יח] וי"ל צגורין מקלל דסו טולו ד' **בא"ד** אבתי קשה מלחוצותן לחוץ. וי"ל טעמא דלהניח אימורים או להוציאו ודכסי מלגית כל דמו או להוציאו ודכסי מיפסל הקרבן, אצל שיקריבוו טמאים לא שייך למגור כאן עיין דלון בידי לגשות (החר"ה):

כל הפסולין פרק שלישי זבחים

לו.

תרי קראי כתיבי צוותר. חד צפסקא וחד צמודה וקומה דדריש צאס אינו יח] דמפסקא היכי ילפי' שאר נותר: **שךלמי פסח**. פירשמי צפ"ק סמוך יח] למחילתו (לעיל ט). ט) **שיאכלוהו טמאים ויקריבוהו בטמאים זיבחה גופיה מי מיפסיל**. פ"י צקונט' דהאי יקריצוהו צלימורין קאלמר ולא צדס דומיא דיאכלוהו יח] צשצר דאס אכלו טמאין או ערלים וצח שזורק דמו כהלכתו מי מפסיל קרבן מלרלות וא"ת חישב להניח אימורים למחר או יח] בחוץ אלאמי פסול הלא אס הניח אימורים על למחר או יח] בחוץ כיון שזורק דמו כהלכתו לא נפסל קרבן מלרלות וי"ל דלא דמי דלהניח אימורין למחר אי עציב צמחשבתו יח] מיפסיל כוליה קרבן צקדשים הנאכלים ליוס ולילה דכיון דהו' אימורין צעין ט) כל כמה דלא מיטקרי לא משמרי צשר צאכילהו עד מצי למחר מפסיל צשר משוס נותר אצל שיקריצוהו טמאים לא מיפסיל צשר חדל דהקריצוהו טמאין אס עלו לא ירדו ועוד נטמאלו אימורים או אצדו משמרי צשר צאכילהו כיון דמזרק דסם כהלכתו יח] אכתי קשה מלהוציאו לחוץ אי קאי אאימורין אמאי פסיל ר' יהודה הלא אס עשה כן לא נמנע דסם צכך מלרלות וגם צשר מישמרי צאכילהו דכיון שהוציא אימורים בחוץ הוה ליה כנטמאלו אימורים או אצדו והצשר שרי לאכול ט) ואי לא קאי להוציאו רק אדם אחי שפיר הכי יח] **קסבר ר' יהודה בעינן מקום שיחא משולש בדם ובבשר ובאימורין**. תימה למאי דלא ידע טעמא דמקוס משולש תימשי ליה לרצנן אמאי לא חשיב [היתמין בחוץ צניס' חוץ למקומו דמהאי טעמא ממעטינן ליה (דף פב):] וי"ל דס"ד דרצי יהודה הוא דלא צעי לו משוס דמסקין טעמא מסצנא: **ומי אית צ"ה דרבי יהודה בו'**. לרץ ליישצ סוגיא זו לכל הלשונות שפי' צפירקין דלעיל (דף כט). **דמס משולש: וחטאתא שנכנסה מקום צאפים פסולא**. פ"י צקונטרס שלא מוצחנה ע"מ להכניס דמה לפנים ולא צהכנסה ממש קמוצה ליה אלא צמחשבת הכנסה דהא צוצינא קאי וקא קרי ליה דצר רע אלאמי מיפסיל ועוד יש לפרש דצצר רע משמע ליה יח] ע"י דצור דהיינן מחשבה ולאו הכנסה ממש: **וקי"ל בשכיפר**. וא"ת למ"ד^ט שלא צמקומו לאו כמקומו דמי אמאי פסיל רחמנא טפי צחטאות משאר קרבנות יח] וי"ל דצשאר דמיס כשנמן ממנו על הפרכת וצין הדגיס אינא למימר דיאספסו ואס יח] ש עז דס צירוק צמקומו וכשר צחטעאת איז תקנה לדס הנשאר ט) א"י מנל דצצר לאו כמקומו דמי יסצור צחטעאת דפסול אף צלא כיפר. צרו"ך: **הבא דחשובי חשיב לא ב" שבו**. תימה א"כ צטלה מורת פיגול דורק מקלל דס בחוץ או

אוכל כית בחוץ לא מיפסיל ומחשצ מחשבה יח] פוסל הכי נמי נהי דמכניס צלא מכפר לא מיפסיל מחשצ להכניס יח] ולכפר פוסל וי"ל דצר רע משמע דצר שהוא רע צמקוס אחר דהוא יח] צכיפר זה אסרתו ממחשבה צשעת וצינאה הכא יח] דחישב לא כל שכן דצשר דלפילי חישב ליטן צניס' על מוצח הוצח על מנת להמכפר כשר כיון צמחשבה לא שייכא כפרה כלל אצל נמינה ממש ראויה לכפר צשוס מקוס: **כו'**. דאינא למשמע מייניה דכל שכן צמחשבת הכנסה לא פסיל: **יהא**

ט) חויתורי אשניס ממש עד הניקב שאל אכל כל המן שנקטו, ולישנן המנשה נמי נותר היו אכילה דהאמר לעיל (דף כב) אס עין נותר הרי צכר נאמר לא יחשכ פ"י עין נותר ממש לאסיל חוץ לזמנו אצל לא יתי מחשבת לשון הנשנה ממון הפסוק כמו וימיווהו בתשמר (ויקרא יב) אלאמי משמע לשון אכנסה הליכך כאס אינו ענין מוקמינן ליה למחשבת הינוח (החר"ה ד"ה): **א' ארז** בוריים ב'. וא"ת להניח אימורים מלי חוץ למחר למח אס (וחשבן לזניסוס) למחר שיהא פסול דהא הוא עצמו שלא תקטרו אימוריו כשר. וי"ל צגורין להניח אימורין אטו להניח דמו, א"י כיון דכשנתח אימורין למחר נפסל לבשר מלחמקין (פסחים ט): דכל כמה דלא מתקטרי אימורין לא מתחלגי כפר איכ אפי' מחשבת הינוח נמי (החר"ה ד"ה): **ד'** **הורח** לשכיפה דאמר בבבויבו דבי. פ"י מדמתני לעיל (דף ט): **ללחכ** כשר ויטיו כ"י מדתקני למחר פסול וא"כ הו' דמכפר לאלתר היינו משוס צמקומו דמי כיון דלא ידע דשלא

עין משפט ונר מצוה

לכא א מיי פ"יג מהל' פסח"ט הלכה ט:
ב ב מיי פט"י שס ה"יא:
בא ג מיי פ"י מהל' מעה"ק הלכה ז:
בב ד מיי פ"ד מהל' תמורה הלכה א:
בג ה מיי פ"ג שס הלכה א:
בד ו מיי פ"י מהל' מעה"ק הלכה ז:
בה ז מיי שס ופ"ח מהל' מיר הלכה י:
בז ח מיי פ"י מהל' קרבן פסח הלכה טו) ויג] דלא כהאי כיימא אלא כמתנין דפסחים דנאכל לבי ימים ולילה אחד:

תורה אור השלם

1. ולא תותירו ממנו עד בקר ודוותר' ממנו עד בקר כאש' תושפ: שמות ב, י
2. ובשר זבח תודת שלקויו ביום קרבנו יאכל לא יצח ממנו עד בקר: וירקא ז, טו
3. לא תובח לזרוח אלקיך שור ושה אשר יזקח בו מוס כל דבר רע כי תובעת יזקח אלקיך דהא: דברים י, א

מוסף רש"י

ואת הניתנים בחוץ בפנים. כלומר היכל שהוא מקום אשין מחשבה פוסלת (לקמן פב.) מקום שיחא משולש כו'. ולמד על מחשבת חוץ למקומו שאינה מעלת אלא או צקדשי קדשים שחישב עליהם לאכול חוץ לעזרה, או צקדשים קלים לאכול חוץ לעיר, פטר למחשב לאכול כהיכל דלא פסיל, וצענין שחשב על מקוס המשולש: **בדם** בבשר ובאימורין. היינו חוץ לעזרה צשעת יתיר צגמות, לאפוקי היכל שאין לו הקטרת אימורין ולא אכילת צשר (דעייב כס):

ליקוטים

השייך לענין זה ר' בעמי' קודם הפסח, כגון תמורתו ופסח שנחשפיו בעלוי באחר, ודיקון שמתחילתו אינו נאכל אלא ליום ולילה אף סופו כן. אבל חגיגת י"ד נאכלת היא לשני ימים כדבריו חכמים. וכן שנינו בת"כ באר"ה ביריותא גופה דקדמי סופה ומתורתה הרי זה בא ללמד על אגבאליס' לשני ימים שיהיו נאכלים לשני ימים, אין לי אלא שלמים בניין ורבות את החגיגה שבאה בזמנה, איברה את החגיגה שבאה בזמנה, מניין לחגיגה הבאה בעת הפסח וכו' (מכ"יין ויקרא י, טו):

שיטה מקובצת

תרי קראי כתיבי: פ"ה דגי פסח וחד גבי (נותר) [נדר] וקשה דאס אמר שייך לומר אס אינו ענין אפי' לנשים אצטריך והאי לנשים איצטריך, לכן נראה לפרש דתחיתורו כמורה כתיבי חד צפסקא וחד צמודה (החר"ה ד"ה): צכרתס (החר"ה ד"ה): **א"ב** לימא קרא לא יח] תמוריו מלי לא יתיח אס אינו ענין לעותר מנהו ענין למחשבת נותר. וא"ת (מ"מ) אימא אפיסכל דלא מותירו אחיא למחשבת נתר (ואס) [נאס] אינו ענין לומר דמלא יתי נפקא מנהו ענין למחשבת נתר. וי"ל דלא תותירו לא מלני למיירר דמחשבת מחשבת נותר אחיא, ויס למנכס מלי טעמא דמחלס) [לא תמירין דלחיא מחלס] אינו ענין, ואמר מהר"ם משוס דלא מותירו משמע לעולם משהייר לאסיל שלא יציאלו ליד נותר (הלכך כאס אינו ענין לא היו מדרים למחשבת נותר אלא למחשבת לאסיל חוץ לזמנו הלכך) [נאכל] למחשבת הינוח לא מדרים כלל דאוקומא ע"י אס אינו ענין [רק כמו הענין] (משה"ס) משמע ממון הפסוק ויטיו אכילה כמו שנתנו גבי דמן ואכזיס (פסח